

of ik student-assistent mocht zijn. Ik kreeg namelijk geen beurs meer, dus had ik geld nodig. Drie jaar lang begeleidde ik studenten met het vak encyclopedie der rechtswetenschap. Ik legde hun al die problemen uit die ik zelf ook met dat vak ondervonden had." Ondertussen volgde Tonkens een vast studieprogramma. In die tijd viel er nog weinig te kiezen. Privaatrecht, haar hoofdrichting, sprak haar het meest aan. "Een advocatenvak", verklaart ze. Zes en een half jaar deed ze over haar studie. Studeerde af in 1970. En wilde - uiteraard - nog steeds advocaat worden.

"Ik was 25 jaar en had al mijn hele leven christelijk onderwijs genoten. Nu wilde ik iets anders." Dus ging ze niet bij een christelijk advocatenkantoor werken, maar bij een progressief kantoor. "Ik kwam bij Goudsmit en Branbergen terecht. Daar heb ik het vak geleerd."

Eindelijk was ze dan advocaat. "Natuurlijk was het in het begin doodeng", glimlacht ze. "Sta je in toga en bef met het water in je handen in de rechtszaal. Moet je wel presteren." In het begin van de jaren zeventig waren er nog niet veel jonge vrouwelijke advocaten. "Als ik een zaak moest bepleiten en ik stapte als jong wijffie, met een beetje lippenstift en op hoge hakken, de rechtbank binnen, zag je de tegenpartij denken 'O, dat is geen partij voor ons'. Dan is het leuk om dat soort mensen met een paar snibbige argumenten in de hoek te drukken. Een advocaat van de tegenpartij heeft me tijdens een pleidooi wel eens gezegd: 'Ik dacht dat u een walk-over zou zijn, maar mevrouw is niet voor een kleintje vervaard'."

Geraniums

Zeven jaar lang werkte ze met veel plezier bij het advocatenkantoor. Toen raakte ze in verwachting van haar eerste kind. "Ik moest kiezen: advocaat of moeder. Want allebei kan niet. In de advocatuur ben je immers 24 uur



BRAM DE HOLLANDER

"Vroeger dacht ik dat het een saaie job zou zijn."

per dag bezig." Maar ze wilde niet de hele dag achter de geraniums zitten. "Ik kreeg vervolgens een baan als wetenschappelijk medewerker privaatrecht bij de VU. Gaf les aan doctoraalstudenten. Kennis overdragen vind ik ook heel leuk. En ik begon aan een proefschrift. Helaas heb ik dat nooit afgemaakt. Het was zo eenzaam, de hele dag alleen achter je bureau. Ik miste de praktijk."

Ze was aanvankelijk rechter-plaatsvervanger, maar in 1985 werd ze aangesteld als rechter. "Vroeger dacht ik dat het een saaie job zou zijn. Je moet altijd je mond houden totdat alle partijen zijn uitgepraat. Niets voor mij. Maar door de jaren heen merkte ik dat ik niet meer als een blok achter mijn cliënt kon staan. Ik zag nuances in zijn of haar verhaal. Ging ook het relaas van de tegenpartij in beschouwing nemen. Realiseerde me dat diens verhaal even